

Kannanotto Aleksanterin koulun puolesta

Hyvät Siikalatvan kunnan valtuutetut, sivistysjohtaja, rehtori, kunnanjohtaja, hallintojohtaja ja tekninen johtaja.

Henkilöstöinfossa sivistysjohtaja esitteli kouluverkkomuutosta. Alakoulujen opetuksen hajauttaminen eri kylille herättää meissä suurta huolta.

Aleksanterin koulu on kunnan suurin, noin 100 oppilaan alakoulu, ja samalla laskennallisesti kunnalle edullisin alakoulu ylläpitää. Toimintamme on tehokasta ja kustannukset oppilasta kohden ovat kunnassa pienimmät. Taloudellisesta näkökulmastakaan koulumme ei siis muodosta ongelmaa, vaan päinvastoin tarjoaa laadukasta ja kustannustehokasta perusopetusta.

Aleksanterin koulu on ikäisekseen hyvässä kunnossa. Kouluun on tehty kattava peruskorjaus ja olemme yrittäneet ylläpitää tilojen kuntoa. Katto on tietojemme mukaan vuotanut vain kerran viime vuosien aikana kovassa myrskyssä. Riittäisikö rännien puhdistus ja mahdollisten vuotokohtien korjaus jatkamaan katon käyttöikää? Rakennus on turvallinen ja terveellinen opetuksen järjestämisen kannalta. Koulussamme on myös monipuoliset välituntialueet, jotka tukevat lasten leikkiä ja liikkumista. Hyvä oppimisympäristö ei koostu vain opetuksesta, vaan myös koulun piha-alueista, turvallisuudesta ja viihtyisyydestä.

Aleksanterin koulun mahdollinen lakkauttaminen merkitsisi siis toimivan ja käyttökelpoisen koulukiinteistön jättämistä vajaakäytölle. Rantsilan kylälle on muuttanut lähivuosina kymmenkunta lapsiperhettä nimenomaan ala- ja yläkoulun sekä uuden päiväkodin vuoksi. Viimeisin kouluverkkoesitys vetää maton näiden perheiden jalkojen alta ja uusia lapsiperheitä ei varmastikaan enää saada houkuteltua kylälle.

Kouluverkkoesitys tarkoittaisi Rantsilassa 75 oppilaan laittamista linja-autoihin siirrettäviksi eri puolille kuntaa. Vain 25 oppilasta luokilta 1-2 jäisi Rantsilaan joihinkin tiloihin. Yläkouluratkaisua tehdessään kunnanvaltuusto perusti vahvasti ratkaisunsa siihen, ettei niin monelle yläkoululaiselle muodostuisi kohtuuttoman pitkä koulumatka. Uudessa esityksessä pikkuoppilaat oltaisiin laittamassa kulkemaan pitkää koulumatkaa, jopa yli 60 kilometriä yhteen suuntaan. Pienet oppilaat eivät osaa matkustaa itsekseen rauhallisesti ja turvallisesti. Kuinka kuljettaja pystyy valvomaan suurta oppilasmäärää ajaessaan? Kenen vastuulla ovat mm. diabetesta sairastavat lapset? Entä nepsy-lapset?

Useat pienimmistä oppilaista kulkevat koulumatkaa yhdessä isomman sisaruksen kanssa ja nyt tämä mahdollisuus häviäisi. Aamupäivätoiminnan mahdollinen lakkauttaminen korostaa entisestään isompien sisarusten merkitystä kotien arjessa. Kouluverkkoesityksen toteutuessa isommat lapset eivät olisi aamulla kotona pienempien kanssa, vaan matkalla kunnan toiselle puolelle. Perheiden arki hankaloituisi myös muulla tavalla suuresti. Miten vanhempien on esimerkiksi mahdollista kuljettaa lapsiaan esim. hammashoitoon tai harrastuksiin, kun lapset olisivat eri kouluissa eri kylillä.

Suunnitellussa mallissa lasten kouluympäristö olisi koko ajan muutoksessa. Pirstaleisuus vaikuttaisi negatiivisesti erityisesti oppilaisiin, joilla on neuropsykiatrisia haasteita. Ennakoitavuus ja pysyvä arki ovat näiden lapsien kannalta ehdottoman tärkeitä. Koulun vaihtaminen kahden vuoden välein sekä koulukavereiden ja mahdollisesti opettajan vaihtuminen eivät luo pysyvyyttä ja turvallista arkea, vaan

voivat pahimmassa tapauksessa olla tuhoisaa yksilön kehityksen kannalta. Esimerkiksi lapsen siirtyessä 2. luokalta 3. luokalle, oppilaan tuntemuksen merkitys korostuu. Oma tuttu opettaja voi tukea lasta tässä haasteellisessa nivelvaiheessa. On rikkautta, että samassa koulussa kasvaa eri-ikäisiä lapsia.

Mikäli Rantsilaan jäisivät vain luokat 1-2, merkitsisi se opetuksen jäämistä vain kahden luokanopettajan harteille. Nykyisessä tilanteessa luokanopettajilla on oppitunteja eri luokille omien vahvuuksien mukaan esim. liikunta, musiikki, kielet, käsityö. Uusi malli kapeuttaisi väkisinkin oppilaiden saamaa opetusta. Entä erityisopetus? Oppilas tarvitsee tukea tasaisesti kouluviikon eri päivinä, eikä vain esim. maanantaina. Opettajan näkökulmasta kollegoiden arvokas tuki katoaisi. Meillä on pysyvä ja yhteisöön sitoutunut henkilökunta. Olemme kehittäneet vuosien kuluessa koulumme yhteisöllisyyttä. Koulun ja kotien välillä on myös muodostunut tiivis ja luottamuksellinen suhde.

Aluekehittämistoimisto MDI Public Oy tarkasteli v. 2022 kaikkia Manner-Suomen 292 kuntaa. Opetustoimen ylitarkastaja emeritus Kari

Lehtolan laajassa tutkimuksessa koululakkautuksilla ei ole todettu olevan johdonmukaista eikä pysyvää säästövaikutusta. Päinvastoin, merkittäviä kouluverkkomuutoksia tehneissä kunnissa opetusmenot kasvoivat voimakkaimmin kuin maltillisia muutoksia tehneissä, etenkin oppilaskohtaisesti laskettuna. Myös me näemme yhdysluokkaopetuksen omassa lähikoulussa huomattavasti parempana vaihtoehtona kuin oppilaiden kuljettelun ympäri kuntaa. Mikäli yksiköstämme täytyy löytyä säästöjä, olemme tarvittaessa valmiita tiivistämään myös koulun tilojen käyttöä. Kun Gananderin koululle tulee tilaa, voimme siirtyä sinne, jolloin myös opettajien ja ohjaajien tiiviimpi yhteiskäyttö on mahdollista.

Koulun lakkauttaminen vaikuttaisi merkittävästi oppilaiden arkeen ja jaksamiseen, perheiden tulevaisuuden uskoon sekä koko alueen elinvoimaan. Toivomme päätöksenteossa huomioitavan taloudellisten seikkojen lisäksi ennen kaikkea lasten hyvinvoinnin, toimivan lähikoulun merkityksen sekä koulumme nykyiset vahvuudet. Aleksanterin koulu on kylämme vetovoimatekijä.

Aleksanterin koulun henkilökunta